

CAROLYN PARKHURST

BABİL
KÖPEKLERİ

♥
CAN

ROMAN

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
DENİZ CANEFE

Carolyn Parkhurst
BABİL
KÖPEKLERİ

Can Yayınları: 1522
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 619

Dogs of Babel, Carolyn Parkhurst
© Carolyn Parkhurst Rosser, 2003
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2003
Bu kitabın Türkçe yayın hakları Curtis Brown Ltd.
ve Kesim Telif Hakları Ajansı A.Ş. aracılığıyla alınmıştır.

1. basım: 2005

Yayına Hazırlayan: Seçkin Selvi

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Serap Bertay
Düzeltili: Fulya Tükel
Montaj: Mine Sarıkaya

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı: Özal Matbaası
Cilt: Eko Ofset

ISBN 975-07-0542-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Carolyn Parkhurst
BABİL
KÖPEKLERİ

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
DENİZ CANEFE

CAN YAYINLARI

Evan'a bütün sevgimle

BİR

Bizim, yani konuşarak bir öyküyü anlatabilenlerimizimizin bildiği şey şu: 24 Kasım'da karım Lexy Ransome arka bahçemizdeki elma ağacının tepesine tırmandı ve düşüp öldü. Köpeğimiz Lorelei dışında hiçbir tanık yoktu; hafta içinde bir öğleden sonraydı, komşularımızdan hiçbiri evde değildi; mutfaklarında, pencerelerini açmış oturmuyorlardı; karımın havada geçirdiği o kısa anda attığı çığlığı, içini çekişini ya da tek ses bile çıkarmadığını duyacak hiç kimse yoktu. Hiçbiri son sıcak günlerin tadını çıkarmak için bahçesiyle uğraşırken karımın yere çarpmadan önce ikiye mi büküldüğünü, havada kendini doğrultmaya mı çalıştığını, yoksa yalnızca kollarını gökyüzüne doğru mu açtığını görme-mişti.

Olay olduğunda ben üniversitenin kütüphanesinde, yaklaşan bir sempozyum için hazırladığım araştırma yazısı üzerinde çalışıyordum. O akşam bir seminer verecektim ve eğer bir filmle ilgili olarak okuduğum ilginç bir şeyi söyleyip Lexy'ye bu filmi görmek isteyip istemediğini sormak için evi aramamış olsaydım dersimi vermiş, mezun öğrencilerimle her hafta yaptığım gibi dışarı çıkıp bira içmiş, birkaç saatimi daha mutlu bir şekilde, bahçemizin toprağa çömelmiş polislerle dolu olduğundan hiç haberim olmadan geçirmiş olacaktım.

Ama bunlar yerine evimin numarasını çevirdiğimde bir adam telefonu açıp "Ransome'un evi," dedi.

Bir an için duraksadım, kafam karışmıştı. Kafamda-

ki erkek sesleri kataloğundan şu ya da bu nedenle o saatte evde olabilecek arkadaşları ve akrabaları taradım, ama hattın öteki ucundaki ses bunların hiçbirine uymuyordu. Üstelik “Ransome’un evi,” denilmesi de beni biraz afallatmıştı; benim soyadım Iverson ve yabancı bir adamın evimizden sanki orada yalnızca Lexy yaşıyormuş gibi söz ettiğini duyunca her nasıl olduysa gün içerisinde kendi yaşamımdan silinmişim gibi garip bir duyguya kapılmıştım.

“Lexy ile konuşabilir miyim?” dedim sonunda.

“Kim arıyor öğrenebilir miyim?” dedi adam.

“Ben onun kocasıyım. Paul. Iverson.”

“Mr. Iverson, ben Dedektif Anthony Stack. Hemen eve gelmeniz gerekiyor. Bir kaza oldu.”

Görünüşe bakılırsa polisin çağrılmasından Lorelei sorumluydu. Komşularımız birer birer işlerinden evlerine döndüklerinde bahçemizden onun hiç kesilmeyen, kulak tırmalayıcı havlayışını duymuşlardı. Birçoğu Lorelei’yi tanıyordu ve onun bahçede kuşları, sincapları kovaladığı zamanlarda geniş göğsünün derinlerinden çıkan gürültücü havlamasını duymaya alışkındı. Ama hiçbir zaman o günkü gibi bir ses çıkardığını duymamışlardı. Çitin üzerinden bizim bahçeye bakan ve olayı ilk gören sol yandaki komşumuz Jim Perasso olmuştu. O sırada hava çoktan kararmıştı – günler giderek kısalıyor ve her gün daha erken saatte alacakaranlık çöküyordu. Ama Lorelei elma ağacı ile evin arka kapısı arasında deli gibi koşuştururken hareketleri arka bahçedeki harekete duyarlı ışıkların yanmasına neden olmuştu. Lorelei her gidiş gelişinde Lexy’nin bedenini burnuyla dürtmek için duraklıyor, ışıkların sönmesine yetecek kadar uzun bir süre hareketsiz kalıyordu; sonra yeniden bahçenin köşelerine doğru çılgın gibi koşmaya başlayınca ışıklar tekrar yanıyordu. Jim ağacın dibinde yatan Lexy’yi bu gerçek

ötesi, kalp atışı gibi yanıp sönen ışıklarda görmüş ve 911'i çevirmişti.

Eve vardığımda arka bahçenin kapısında polis in çektiği şerit vardı ve çimenliği geçmek için yürüdüğüm sırada telefonda konuştuğum adam beni karşıladı. Yeneden kendini tanıtip beni oturma odasına götürdü. Sersemlemiş bir halde peşinden gittim, kafamda belirmeye başlayan soruların hepsi ciğerlerime havanın girişini engelliyormuş gibi görünen bir korku tarafından durdurulmuştu. Sanırım beni neyin beklediğini biliyordum. Şimdiden ev sessiz ve ıssız geliyordu, sanki ben oradan çıkarken içini dolduran bütün o canlı kargaşa boşaltılmıştı. Lorelei bile gitmişti; uyku ilacı verilmiş ve geceyi geçirmesi için hayvan sığınağına götürülmüştü.

Orada dilimi yutmuş gibi otururken Dedektif Stack olanları anlattı.

“Karınızın ağaçta ne yapıyor olabileceği konusunda hiç fikriniz var mı?” diye sordu.

“Bilmiyorum,” dedim. Onu tanıdığım bütün zaman boyunca ağaçlara tırmanmaya en küçük bir ilgi göstermemişti ve bu ağaç da tırmanmaya yeni başlayan birisi için hiç kolay değildi. Bahçemizdeki elma ağacı, meyve bahçelerinde ve sonbaharda kendin-topla çiftliklerinde gördüklerinizle karşılaştırıldığında alışılmadık ölçüde yüksek bir devdi. Onunla hiç ilgilenmemiş, orada yaşadığımız sürece bir kez bile budamamış olduğumuz için sekiz ya da on metre gibi başa çıkılmaz bir yüksekliğe ulaşmıştı. Lexy'nin orada ne yapıyor olduğu konusunda akıl yürütemiyordum bile. Dedektif Stack beni dikkatle izliyordu. “Belki birkaç elma toplamak istemiştir,” dedim zayıf bir sesle.

“Evet, mantıklı yanıt bu olmalı gibi görünüyor.” Önce bana, sonra yere baktı. “Karınızın ölümünün bir kaza sonucu olduğu bize de oldukça kesin gibi görünüyor; ama hiç görgü tanığının olmadığı durumlarda intihar olasılığını ortadan kaldırmak için kısa bir soruşturma

yapmamız gerekir. Bu yüzden size sormak zorundayım – son zamanlarda karınızın özellikle üzgün görüldüğü oldu mu? Önemsiz bir şeyden söz eder gibi de olsa intihardan söz etti mi hiç?”

Hayır anlamında başımı salladım.

“Ben de sanmıyordum,” dedi. “Ama sormak zorundaydım yalnızca.”

Bahçedeki adamlar resim çekip kanıt toplamayı bitirdiklerinde Dedektif Stack onlarla konuştu ve bana herkesin bu kadarını yeterli bulduğunu bildirdi. Bir kaza olduğu kesindi. Görünüşe bakılırsa düşmenin iki yolu var ve bunlar farklı şeyler anlatıyorlar. Büyük bir yükseklikten atlayan birisi, bu altıncı ya da yedinci kat bile olsa, nasıl düştüğünü kontrol edebiliyor; eğer ayaklarının üzerine düşerse bacakları ve omurgası çok zarar görebilirse de sağ kalabiliyor. Eğer sağ kalmamışsa o zaman kemiklerinin nasıl kırıldığı, bileklerinin ve dizlerinin çarpmadan dolayı nasıl parçalandığı bize bu atlayışı bilerek yaptığını anlatıyor. Ama yerden sekiz metre yüksekte bir elma ağacının en üst dallarına ulaştıktan sonra dengesini yitiren biri nasıl düştüğünü hiçbir biçimde kontrol edemiyor. Havada yuvarlanabilir, karnının, sırtının ya da başının üzerine düşebilir. Yere düştüğünde derisinin hiçbir zarar görmemesine karşın bütün kemikleri kırılmış, bütün iç organları parçalanmış olabilir. Neyin kaza olduğuna, neyin olmadığına böyle karar veririz. Lexy’yi bulduklarında yüzükoyun yatıyormuş ve boynu kırılmış. Lexy’nin atlamadığını böyle anlıyoruz.

Sonradan, polis ayrıldıktan ve Lexy’nin cesedi götürüldükten sonra bahçeye çıktım. Ağacın dibinde yere düşen elmalar sağa sola saçılmıştı. Lexy son elmalar dallarında çürümeden önce onları toplamak için mi çıkmıştı ağaca? Belki fırında bir şeyler pişirecekti; belki elmaları güzel bir kâseye koyup atıştırılmalı diye güneşli bir yere bırakacaktı. Elmaları dikkatle toplayıp içeri götürdüm. Çürürken saldıkları tatlı kokular sinekleri çekmeye baş-

layana kadar mutfak masasının üzerinde tuttum onları.

Cenazenin üzerinden birkaç gün geçtikten sonradır ki kimi ipuçları bulmaya başladım – aslında ‘ipuçları’ sözcüğünü kullanırken kararsızım, çünkü böyle söylemek basit rastlantıları ya da benim payıma aşırı kafa yormayı dışlıyor. İpuçları bulduğumu söylemek çok iyi gizlenmiş, yine de doğruluğu tartışılmayacak kadar açık bir sonuca varmamı sağlamak amacıyla birinin, küçük bilgi parçacıklarından özenle hazırlanmış bir iz bıraktığını düşündürüyor. Bu kadar şanslı olacağımı bekleyemem. Bunun yerine Lexy’nin öldüğü günün sıradan bir gün olmadığını düşündüren belli gariplikler ve tutarsızlıklar bulmaya başladım diyeceğim.

Bu garipliklerden ilki kitap raflarıyla ilgiliydi. Lexy de ben de okumayı çok severiz ve kitap raflarımız, sanırım herkesinki gibi çok sayıda değişik sisteme göre az da olsa düzenlenmiştir. Bazı raflarda kitaplar büyüklüklerine göre toplanmıştır, kocaman, kahve sehvası kitaplarının hepsi en dip rafta durur, marketlerden alınma kitaplar başka hiçbir şeyin sığmayacağı yere yığılmıştır. Konusuna göre bir araya getirilmiş kitap öbekleri de vardır –örneğin yemek kitaplarımız aynı rafta dururlar– ama bu tarz sınıflandırma çok ileri götürülemeyecek kadar uğraştırıcıdır. Son olarak onun kitapları ve benim kitaplarım bulunur – kendi bireysel ilgilerimizi yansıtanlar; evlenmeden öncesinden sahip olduğumuz kitaplar da kendi bölümlerine girmiştir sonunda. Bunun ötesinde her şey karmakarışık durur. Böyleyken bile hangi kitapların nereye ait olduğu konusunda belli bir fikrim vardır. Yirmi yaşlarındayken okumayı sevdiğim bir romanın, düğün hediyesi olarak bize verilen bir şiir kitabı ile bir yaz deniz kıyısında okuduğum bir bilim-kurgu kitabı arasında durduğunu kafam bir resim olarak kaydetmiştir. Yazarları arasında benim de bulunduğum özel bir

ders kitabını nerede bulacağınızı bana soracak olsanız size dosdoğru bir Beatles Biyografisi ile kendi biranızı nasıl yapacağınızı anlatan bir kitabın arasını işaret edebilirim. Lexy'nin ölmeden önce kitapları yeniden düzenlediğini de böyle anladım.

İkinci gariplik Lorelei ile ilgiliydi. Parçaları bir araya getirebildiğim kadarıyla Lexy buzdolabından o gece mangalda pişirmeyi planladığımız bifteği çıkarmış, pişirmiş ve köpeğe vermiş gibi görünüyordu. İlk anda bunu kendisinin yemiş, köpeğe de yalnızca kemirmesi için kemiğini vermiş olması gerektiğini düşündüm – ama sorun şu ki ortalıkta hiç kirli tabak ya da çatal bıçak yoktu, yalnızca tava ocağın üzerinde, onun bıraktığı yerde duruyordu. O sabah kahvaltıdan sonra çalıştırılan bulaşık makinesi hâlâ kapalıydı ve açtığımda tabakları kendi ellerimle yerleştirdiğim yerlerinde gördüm. Bulaşık makinesine dokunulmamıştı, lavabonun yanında hiç tabak yoktu ve tabak havluları nemli bile değildi. İki olasılıktan birini seçmek zorundaydım: Ya Lexy kocaman bir et parçasıyla Lorelei'e sürpriz yapmıştı ya da yaşamının son gününde mutfakta durup yarım kiloluk bir bifteğin tamamını elleriyle yemişti. Şimdi düşündüğümde belki bir üçüncü senaryonun da olabileceğini anlıyorum ve bu hepsinden daha iyi olabilirdi: Belki ikisi bifteği paylaşmışlardı.

Bu olayların hiçbir anlamı olmayabilir. Önünde sonunda ben yaşlı bir adamım ve karımın ölümünden bir anlam çıkarmaya zorluyorum kendimi. Ama bulduğum kanıtlar, o gün gerçekten ne olduğunu merak etmeme ve sevimli eşimin ağacın tepesine tırmanmasının nedeninin gerçekten de elma toplamak istemesi olup olmadığını sorgulamama yetecek kadar tuhaf. Yalnızca Lexy'nin ölümü konusunda değil, o noktaya kadarki olaylar konusunda da tek tanığım Lorelei. Lorelei, Lexy'nin gece gündüz yanındaydı. Evliliğimizin ilk günlerinden en sonuncusuna kadar oradaydı. Kısaca söylenecek olur-

sa, o, benim bilmediğim şeyleri biliyor. Ben de bu bilgiyi açığa çıkarmak için elimden geleni yapmak zorunda olduğumu hissediyorum.

CAROLYN PARKHURST

BABİL KÖPEKLERİ

ROMAN

Paul Iverson'un yaşamı bir anda değişir. Bir gün eve döndüğünde karısı *Lexy*'yi ölü bulur. Olay, polis tutanağına 'kaza' olarak geçer. Ama *Paul*, zamanla evde tuhaf 'ipuçları' bulmaya başlar: Raflardaki kitapların yerleri değiştirilmiştir; esrarengiz bir de telefon gelir. Kafası karışan

Paul, karısının ölümündeki esrarı çözmeye kalkışır. Olayın tek tanığı, köpekleri *Lorelei*'dir. Yanıt, *Lorelei*'in zeki, sevecen bakışlarının ardındadır belki de. Dil uzmanı olan *Paul*, köpekle iletişim kurarak onun gördüklerini öğrenmeye çalışır. Bu tuhaf araştırma boyunca, yitirdiği karısını daha iyi tanıyacak, aşkın gizli yönlerini keşfedecektir. Genç Amerikalı yazar **Carolyn Parkhurst**, ilk romanı *Babil Köpekleri*'nde, merakla okunan bir gerilim öyküsünün derinlerinde aşkın anlamını arıyor. En sevdikleri insan karşısında bile yüzlerini bir maskenin ardına gizleyenlerin öyküsünü anlatıyor. Sürprizlerle dolu bir roman.

KAPAK RESMİ: ALEXEJ VON JAWELENSKY

ISBN 975-07-0572-6

9 789750 705724
<http://www.canyayinlari.com>

KDV İÇİNDEDİR